

สรุป ประชุมพัฒนาศักยภาพและถอดบทเรียนแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมและส่งเสริม การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้รับผิดชอบ ภายใต้โครงการ พัฒนาศาสตร์และเด็กปฐมวัยรอบรู้ สู่ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย พัฒนาการสมวัย สูงดีสมส่วน ฟันไม่ผุ ศูนย์ ออนามัยที่ 7 ปีงบประมาณ 2563 ระหว่างวันที่ 23 ธันวาคม 2562 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2562 ณ ห้อง หลักเมือง โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพและถอดบทเรียนแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมและส่งเสริม การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้รับผิดชอบ

สรุปสาระสำคัญ

1. แนวทางเฝ้าระวังเชิงรุกและเชิงรับตาม พ.ร.บ.ควบคุมส่งเสริมการตลาดฯ และการเขียน แบบฟอร์มต่างๆ โดยวิทยากร นางสาวพิมพ์พพร พุฒิสกุลวงศ์ นิติกร และนางชนัญฉิธา สมสุข นวก. ชำนาญ การ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

1.1 การจัดระบบเฝ้าระวังเชิงรุก

วัตถุประสงค์เพื่อติดตามกำกับดูแลการส่งเสริมการตลาดของอาหารสำหรับทารกและเด็ก เล็กผ่านการจัดกิจกรรม สื่อ สิ่งพิมพ์ ในสาธารณชนหรือการดำเนินการร่วมกับหน่วยบริการสาธารณสุข ซึ่ง อาจจะมีลักษณะเข้าข่ายหรือเสี่ยงต่อการกระทำที่ถือเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการ ส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ได้ การจัดระบบเฝ้าระวังจะเน้นการวางแผน เพื่อการตรวจเยี่ยมหรือกำกับดูแลกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง โดยครอบคลุมช่องทางหรือสถานที่ที่พบบ่อยใน การส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก คู่มือนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายในการวางแผน และเพื่อเฝ้าระวังการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 และเพื่อเป็น แนวทางในการออกตรวจเยี่ยมติดตามผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือตัวแทน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เข้า ข่ายเป็นการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปด้วย ความถูกต้อง สอดคล้องตามมาตรการที่กฎหมายกำหนด รายละเอียดประกอบด้วย

1. สถานที่และรูปแบบกิจกรรมสำหรับเฝ้าระวังเชิงรุก
2. ระยะเวลาและแนวทางสำหรับเฝ้าระวัง
3. แบบบันทึกข้อมูล (ใช้แบบบันทึกการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงตาม

พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560)

1.2. แนวทางเชิงรับตาม พ.ร.บ.ควบคุมส่งเสริมการตลาดฯ

1. การแจ้งเรื่องร้องเรียนของประชาชน และเครือข่ายเฝ้าระวัง เมื่อพบการกระทำ หรือมีเหตุอันสงสัยว่าเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารก และเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ภาพถ่าย คลิปวิดีโอ ฯลฯ แล้วทำการ

แจ้งเรื่องไปยังหน่วยงานรับเรื่องระดับจังหวัด เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว

2. พนักงานเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนหรือเครือข่ายเฝ้าระวัง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามข้อมูลและบันทึกลงในแบบบันทึกการรับเรื่องร้องเรียน เหตุการณ์ที่สงสัยว่าจะเป็นการละเมิดพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐

3. พนักงานเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการลงพื้นที่ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามเรื่องร้องเรียนที่ได้รับและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน โดยบันทึกข้อเท็จจริงลงในแบบบันทึก แล้วแต่กรณี ดังนี้

- แบบบันทึกการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง
- แบบบันทึกคำให้การ ผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหาหรือพยาน
- แบบบันทึกการยึด/อายัดหลักฐานในการกระทำความผิด (ถ้ามี)

เมื่อลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ให้ทำการรวบรวมแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องและส่งเรื่องไปยังหน่วยงานรับเรื่องระดับจังหวัด

- หน่วยรับเรื่องในระดับจังหวัดดำเนินการรับเรื่องเมื่อได้รับเรื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ให้หน่วยงานรับเรื่องระดับจังหวัดตรวจสอบแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องและพิจารณาองค์ประกอบของข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ เมื่อได้พิจารณาแล้วให้ทำการรวบรวมแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง พร้อมของกลาง/พยานหลักฐาน และส่งเรื่องไปยังหน่วยงานรับเรื่องระดับศูนย์อนามัยเขต

- หน่วยรับเรื่องในระดับศูนย์อนามัยเขตดำเนินการรับเรื่องเมื่อได้รับเรื่องจากหน่วยงานรับเรื่องระดับจังหวัดแล้ว ให้หน่วยงานรับเรื่องระดับศูนย์อนามัยเขตตรวจสอบแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องและพิจารณาองค์ประกอบของข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ เมื่อได้พิจารณาแล้วให้ทำการรวบรวมแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง พร้อมของกลาง/พยานหลักฐาน และส่งเรื่องไปยังหน่วยงานรับเรื่องส่วนกลาง

- หน่วยรับเรื่องส่วนกลางดำเนินการรับเรื่องเมื่อหน่วยรับเรื่องส่วนกลางได้รับเรื่องจากหน่วยงานรับเรื่องระดับศูนย์อนามัยเขตแล้วให้หน่วยรับเรื่องส่วนกลางดำเนินการรับเรื่องและพิจารณาเบื้องต้นว่า เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเข้าข่ายการกระทำความผิด ให้บันทึกเรื่องลงในทะเบียนรับเรื่องร้องเรียน แล้วดำเนินการส่งเรื่องและรวบรวมแบบบันทึก เอกสารที่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง พร้อมของกลาง/พยานหลักฐาน ไปยังคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งมูลความผิดต่อไป

2. บทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยวิทยากร นางสาวพิมพ์พร พุฒิสกุลวงศ์ นิติกร สำนักส่งเสริมสุขภาพ

- เข้าไปในสถานที่ใดๆในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบเอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่ง

อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ให้มีอำนาจบันทึกภาพหรือกระทำการอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือพยานหลักฐานด้วย

- ยึดหรืออายัดเอกสาร สื่อโฆษณา หรือสิ่งอื่นใดที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

- มีหนังสือเรียกบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจ

สอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

3. ถอดบทเรียนการดำเนินงานขับเคลื่อนพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับเด็กและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 การประเมินความพร้อมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินงานในพื้นที่เพื่อจัดทำแผนการเฝ้าระวังของพื้นที่ โดยวิทยากร นางสาวพิมพ์พพร พุฒิสกุลวงศ์ นิตกร นางชนัญธิดา สมสุข นวก. ชำนาญการ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย นางสาวจันทิยา เนติวิจิตรกรรม พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ และนางสาวทัตพิชา คลังกลาง นิตกร ศูนย์อนามัยที่ 7

1. แผนการเฝ้าระวังเชิงรุกในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 7 ในไตรมาสที่ 2-4 โดยแผนแต่ละจังหวัดบูรณาการเข้าไปในแผนปกติของจังหวัดที่มีอยู่แล้ว

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ข้อเสนอแนะ
1) อบรมให้ความรู้	- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/อสม. - ผู้ประกอบการ - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - คบส.	- ส่วนกลางส่งเอกสารลงพื้นที่ไม่ผ่านเขตสุขภาพเพื่อสะดวกในการจัดอบรม - ส่วนกลางทำสื่อการเข้าใจ และเข้าถึงง่ายแก่ประชาชน (one page)
2) สร้างเครือข่าย/เผยแพร่ความรู้/ชี้แจง/สนับสนุนเอกสาร	- พขอ./รพ.สต./รพช. - กวป. - หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด	
3) มาตรการเฝ้าระวัง	- ร้านค้า/ห้างสรรพสินค้า ได้แก่ supper market ร้านขายยา ร้านขายของชำ ร้านขายใช้และของเล่นเด็กอ่อน เป็นต้น - สถานบริการสาธารณสุข ได้แก่ รพ.รัฐ รพ.เอกชน สภากาชาด ศูนย์อนามัย สสจ. สสอ. เป็นต้น - สถานประกอบการอื่นๆ ได้แก่	

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ข้อเสนอแนะ
	โรงงาน - ออกประชุมเชิงรุกร่วมกับงาน คบส. ปีละ 2 ครั้ง	
4) มาตรการบังคับใช้	- ผู้ที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนทั้ง ของรัฐและเอกชนทั้ง 4 จังหวัด ทั้ง 4 จังหวัด	
5) ติดตามประเมินผล โดยการ นิเทศงาน เยี่ยมเสริมพลังและการ ตรวจราชการทั้ง 4 จังหวัด	- ผู้ที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนทั้ง ของรัฐและเอกชนทั้ง 4 จังหวัด ทั้ง 4 จังหวัด	

2. แผนการเฝ้าระวังเชิงรับในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 7 ในไตรมาสที่ 2-4

เมื่อพบการละเมิด

- รายงานศูนย์ร้องเรียนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ รพ. ระดับแม่ข่าย
รพท. รพศ. สสจ. และนิติกรเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลเก็บพยานหลักฐาน ประจักษ์พยาน
 - ทางนิติกรจังหวัดส่งต่อรายงานให้ผู้รับผิดชอบของศูนย์อนามัยที่ 7 (code watcher นิติกร
และพนักงานเจ้าหน้าที่)
 - ทางศูนย์อนามัยที่ 7 ส่งต่อรายงานให้กรมอนามัย เพื่อพิจารณาบทกำหนดโทษ
 - ทางกรมอนามัย ส่งผลการกำหนดโทษให้ผู้รับผิดชอบศูนย์อนามัยที่ 7 ดำเนินการส่งต่อ
ผู้รับผิดชอบทางจังหวัดเพื่อบังคับใช้กฎหมายกับผู้ละเมิดต่อไป

3. การขับเคลื่อน Milk Code ก่อนและหลังการอบรม

ก่อนการอบรม

- มีป้ายประกาศห้ามโฆษณาในโรงพยาบาล
- งดรับของแถมจากตัวแทนนมผงที่เอามาให้อย่างจริงจัง
- ปกป้องสิทธิเด็ก
- บางส่วนยังไม่ทราบเรื่อง พ.ร.บ นมผง ยังไม่รู้เรื่องกฎหมาย บางส่วนรู้แต่ไม่ลึกซึ้ง
- ให้ตัวแทนนมผงเข้าพบ ให้ข้อมูล การโฆษณาในโรงพยาบาล
- รั้งบประมาณในการสนับสนุน ประชุมวิชาการ ท้องเที่ยวจากตัวแทนบริษัทนมผง

หลังการอบรม

- มีความรู้เพิ่มขึ้น นำความรู้ที่ได้รับหลังการอบรมแจ้งผู้บริหารโรงพยาบาล

- แจ้งข้อมูลในการอบรมครั้งนี้ให้กับเพื่อนร่วมงาน บุคลากรด้านสาธารณสุขรับทราบ เพื่อสร้างความตระหนักในการปฏิบัติที่เหมาะสม

- สร้างเครือข่าย หลายช่องทาง เช่น ภาควิชาเครือข่ายอปท. / อบต. / ผู้นำชุมชน/ สถานประกอบการ โดยผ่านทาง Line Facebook Online Websize QR-Code เป็นต้น

- ประชาสัมพันธ์ในชุมชน เวทีประชาคม หัวหน้าส่วน กำนัน /อบต.

- จัดตั้งกรรมการเพื่อสอดส่อง ตรวจสอบร้านค้าในชุมชน เพื่อวางแผนในการดำเนินงาน

- มีความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจการให้ข้อมูลกับตัวแทนบริษัทนมผง

- แจ้งข้อมูลในการอบรมครั้งนี้ให้กับเพื่อนร่วมงานรับทราบ เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

4. แนวทางการบังคับใช้ พรบ.ฯ กับตัวแทนบริษัทนม ทั้ง 6 บริษัท มีดังนี้

- ขอความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางการบังคับใช้ พรบ.ฯ รวมถึงพฤติการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการละเมิดแนวทางการบังคับใช้ พรบ.ฯ

- จะจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างศูนย์อนามัยที่ 7 กับ ตัวแทนบริษัทนม ทั้ง 6 บริษัท ได้แก่ บริษัท แอ็บบอต ลาบอแรตอริส จำกัด / บริษัท ดูเม็กซ์ จำกัด / บริษัท มีด จอห์นสันนิวทริชั่น(ประเทศไทย) จำกัด / บริษัท เนสท์เล่(ไทย) จำกัด หน่วยธุรกิจ ไวเอท นิวทริชั่น และ บริษัท แปซิฟิก เฮลท์แคร์ (ไทยแลนด์) จำกัด